

974

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

[1996] 1 S.C.R.

రాష్ట్రాలలో మరియు ఇతరులు మొదలైనవారు

వర్సెస్

ఘోసా రామ్ మొదలైనవారు

జనవరి 24, 1996

[K.రామస్వామి, S.సాఫిర్ అహ్మద్ మరియు G.B.పట్టనాయక్, న్యాయమూర్తులు]

పంజాబ్ ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) చట్టము, 1913:

సెక్షన్ 15(1)(B)-ముందస్తు కొనుగోలుకు (ప్రీ-ఎంప్షన్) అర్హత - సహ యజమాని దాఖలు చేసిన దావా-ట్రయల్ కోర్టు డిక్రీ ద్వారా నిర్ధారించినది-మొదటి అప్పీలు నందు ధృవీకరించబడింది-రెండవ అప్పీలు కొట్టివేయబడింది-సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీల్ - అప్పీల్ నడుస్తూ ఉన్న హఠానా ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) సవరణ చట్టము, 1995 అమలులోకి వచ్చింది-సహ యజమానుల ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) హక్కు తీసివేయబడింది- ప్రారంభ కార్యకలాపాల కొనసాగింపుగా అప్పీలు ఉంటుంది-హక్కు మరియు పరిష్కారం-అమ్మకపు తేదీనే కాకుండా దావా, డిక్రీ మరియు అప్పీల్ పరిష్కరించే తేదీన కూడా అమలులో ఉండాలి-అప్పీల్ పెండింగ్లో ఉండగా హక్కును సవరణ చట్టము ద్వారా తీసివేయబడింది, ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) హక్కు కోల్పోయారు-అందువల్ల ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) యొక్క దావా నిర్వహించబడదు-హఠానా ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) సవరణ చట్టము, 1995.

భారతీయ సాక్ష్యాధికార చట్టము, 1872.

సెక్షన్ 57-రాష్ట్ర శాసనసభ మరియు పార్లమెంటు యొక్క అన్ని చట్టాలు-హఠానా ముందస్తు కొనుగోలు సవరణ చట్టము, 1995 యొక్క న్యాయస్థాన నోటీసు తీసుకోవడం.

సివిల్ అప్పీలు అధికారపరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెం.4017/ 1983 మొదలైనవి.

R.S.A.నెం.378/1983 యందు పంజాబ్ మరియు హఠానా ఉన్నత న్యాయస్థానం తేదీ 17.2.83 నాడు ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

D.V.సెహగల్, D.S. తెవాటియా, A.K. గోయెల్, శ్రీమతి షీలా గోయెల్, P. నరసింహన్, R.S. సోధి, K.K. మోహన్, Ms. గీతాంజలి మోహన్, హాజరైన పక్షాల తరపున.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది:

SLP యందు అనుమతి మంజూరు చేయబడినది.

ప్రత్యామ్నాయం అనుమతించబడింది.

ఈ అప్పీళ్లు మే 10, 1994 తేదీన ఈ కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల ద్వారా విస్తృత ధర్మాసనానికి నిర్దేశించబడ్డాయి. ఈ అప్పీళ్ల పరిష్కారానికి C.A.నెం.4017 లోని అంశాలు సరిపోతాయి.

వాస్తవాలు ఏమిటంటే, జూలై 16, 1979 న కుటియానా తహసీల్ మరియు సిర్సా జిల్లాలో ఉన్న కొన్ని భూములను మాత్రి, దిలావర్ మరియు సంతోష్ కుమార్ జూన్ 16, 1979 నాడు రిజిస్టర్డ్ అమ్మకపు దస్తావేజు(సేల్ డీడ్) ద్వారా అప్పీలుదారులకు విక్రయించారు. ఈ భూములు మొదట 1944 లో మరణించిన శ్రీరాముడికి చెందినవి అనే ప్రాతిపదికన అప్పీలుదారుల నుండి భూమిని ముందస్తుగా కొనుగోలు(ప్రీ ఎంప్లన్) చేసుకోవడానికి 1980 జూలై 18 న పంజాబ్ ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ ఎంప్లన్) చట్టము, 1913 లోని సెక్షన్ 15 (1)(B) కింద సబ్ జడ్జి, ఫస్ట్ క్లాస్, సిర్సా కోర్టులో దావా నెం.581/80 ను దాఖలు చేశారు. అతని వితంతువు, ధపన్ వితంతు ఆస్తి కింద ఆధీనంలో ఉంచుకున్నది. ఆమె తన భర్త ద్వారా ఆస్తిని వారసత్వంగా పొందిందని చెప్పలేము. పరిమిత యజమానిగా ఉన్నందున అప్పీలుదారులకు భూములను విక్రయించే హక్కు ఆమెకు లేదు. అందువల్ల, శ్రీరామ్ యొక్క సహ యజమాని కావడంతో, ధపన్ అప్పీలుదారులకు విక్రయించిన భూములను ముందస్తుగా కొనుగోలు చేసుకునే హక్కు ప్రతివాదికి ఉంటుంది. ప్రతివాది వాదనను అంగీకరించి, ట్రయల్ కోర్టు దావాకు తీర్పు ఇచ్చింది. అప్పీలు ద్వారా, దీనిని ధృవీకరించారు. రెండవ అప్పీలు కొట్టివేయబడినది. అందువల్ల ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీళ్లు. హిందూ వారసత్వ చట్టము, 1956 లోని సెక్షన్ 14(1) శాస్త్ర శాసనముకు తెలిసిన వితంతువుల ఆస్తిని విస్తరిస్తుంది; కొనుగోలు మరియు వికసించుటపై సంకెళ్లను తొలగించింది వితంతువుకు సంపూర్ణ హక్కును కల్పించారు.

అప్పీళ్లు నడుస్తూ ఉన్నందున, హర్యానా ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్లన్) సవరణ చట్టము, 1995 (చట్టము సంఖ్య 10/1995) జూలై 7, 1995 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. ప్రతివాదులు ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్లన్) కు అర్హుల కాదా అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. ఈ వివాదాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఈ కోర్టు కరణ్ సింగ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ భగవాన్ సింగ్ (మరణించినాడు) చట్టపరమైన ప్రతినిధి ద్వారా మరియు ఇతరులు, 1996 లోని C.A. @ SLP (C) నెంబర్లు 14362 మరియు 14372, జనవరి 24, 1996 న విచారించిన ధర్మాసనం నందు

మేము ఇద్దరము (K.రామస్వామి మరియు G.B.పట్టనాయక్, న్యాయమూర్తులు) సభ్యులుగా ఉన్నాము. అందులో, అప్పీలు అనేది ఆరంభ చర్యలకు కొనసాగింపు అని తీర్పు ఇవ్వబడింది. అప్పీలు కోర్టు మొత్తం కేసును కొనుగోలు చేసుకున్నప్పుడు, మొత్తం వివాదం విస్తృతంగా ఉంటుంది మరియు సమస్య పునఃపరిశీలనకు తెరవబడుతుంది. దీంతో ఈ కేసు మొత్తం పెద్దదిగా అయినది. ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) ప్రయోజనం కోసం, హక్కు మరియు పరిష్కారం అనునవి అమ్మకం తేదీనే కాకుండా దావా వేసిన తేదీతో పాటు డిక్రీ చేసిన తేదీన కూడా అందుబాటులో ఉండాలి మరియు చివరకు ధ్రువీకరించబడాలి లేదా అప్పీలు పరిష్కరించే సమయంలో సవరించాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. అప్పీల్ అనేది ప్రారంభ విచారణల కొనసాగింపు కాబట్టి, అప్పీలు సమర్పించబడి, పరిష్కారం పెండింగ్లో ఉన్నట్లయితే, ఈ కోర్టు వివాదాన్ని నిర్ణయించే వరకు హక్కు మరియు పరిష్కారం కొనసాగాలి. చట్టము జోక్యం చేసుకుని, సహ-యజమానుల ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) హక్కును చట్టం తీసివేసి, కౌలుదారులకు అనుకూలంగా ఉండటానికి మాత్రమే హక్కు మరియు పరిష్కారాన్ని పరిమితం చేసినందున, ప్రతివాదులు తమ ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) హక్కును కోల్పోయారు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ఈ చట్టానికి సవరణ ద్వారా సహ-యజమానుల ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) హక్కు తొలగించబడింది. పర్యవసానంగా, అప్పీళ్లు పెండింగ్లో ఉండగా ప్రతివాదులు హక్కును కోల్పోయారు. భారత సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 57 కింద ఈ న్యాయస్థానం భారత భూభాగంలో అమలులో ఉన్న అన్ని చట్టాల గురించి న్యాయస్థానం పరిగణిస్తూ ఉంటుంది. రాష్ట్ర శాసనసభ మరియు పార్లమెంటు చట్టాల గురించి న్యాయస్థానం పరిగణిస్తూ ఉంటుంది. తదనుగుణంగా, చట్టంలో మార్పును గమనించడం వల్ల ప్రతివాదికి హక్కు మరియు పరిష్కారం కోల్పోవలసివచ్చింది. తత్ఫలితంగా, ముందస్తు కొనుగోలు(ప్రీ-ఎంప్షన్) కొరకు దావా నిర్వహించబడదు.

ప్రధాన అప్పీలుతో పాటు సంబంధిత అప్పీళ్లు తదనుగుణంగా అనుమతించబడ్డాయి. పర్యవసానంగా, దావాలు కొట్టివేయబడ్డాయి. కానీ, ఈ పరిస్థితులలో, ఖర్చులు లేవు.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి.

అనువదించినవారు ARK.

అనువదించిన పేజీల సంఖ్య - 3.